

Janusz Pieniążek

"Maurycy Beniowski w literackiej legendzie", Andrzej Sieroszewski, Warszawa 1970 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/39, 163

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ SIEROSZEWSKI Andrzej: Maurycy Beniowski w literackiej legendzie. PIW, Warszawa 1970, s. 331, 1 nrb., ilustr., portr., zł 40,-

Dzieje mitu Beniowskiego w literaturze europejskiej. Po skonfrontowaniu "Pamiętników" Beniowskiego z faktami historycznymi autor udowadnia, że mistyfikacje ich autora, zgodne z oświeceniowym wzorem bohatera-awanturnika, żołnierza, kolonizatora, miały - choć w bardzo niewielkim stopniu - pokrycie w rzeczywistości. Legenda literacka poczęta z tych pamiętników, zapoczątkowana pod koniec XVIII w. dramatami Ch.A. Vulpiusa i A.Kotzebuego, jest żywa po dziś dzień, przede wszystkim w literaturach polskiej i węgierskiej. Literatura polska zajmowała się przede wszystkim udziałem Beniowskiego w konfederacji barskiej, i postać jego stała się wzorcem romantycznej postawy patriotyczno-heroicznej/Słowacki, A.Lange, W.Sieroszewski i in./ aż po wzór odkrywcy-kolonizatora /M.Lepecki/. Na Węgrzech podnoszono jego walkę o wolność ludów tworząc zeń symbol przyjazni węgiersko-polskiej.

BP/39

J.P.

/II/ WIERZBICKI Jan: 2 dziejów chorwacko-polskich stosunków literackich w wieku XIX. Oss. Wrocław 1970 s.167 nrb., zł 30,-

Syntetyczny przegląd prac dotyczących literatury polskiej w Chorwacji w latach 1830-1880, obejmujący zarówno przekłady, jak badania wpływu na twórczość pisarzy chorwackich. Autor ukazuje inspiratorską rolę romantycznego piśmiennictwa polskiego w kształtowaniu się programu ideowego i artystycznego przedstawicieli iliryzmu walczących o świadomość narodową współplemięńców. Na czoło rozważań wysuwa się postać Mickiewicza, szczególnie zaś jego "Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego".

BP/39

E.J.